

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača stempel za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Nov slovenski časopis za kmete.

S 1. julijem bode začel med Slovence zahajati nov časopis, tednik za kmetstvo, tiskan v „narodni tiskarni“ v Ljubljani. Kavcija je preskrbljena, pisateljske moči so potrebno delo zagotovile in odlični vplivni narodnjaki po raznih krajih cele Slovenije so obljubili tak časopis na vse moči podpirati in razširjati. Cena temu novemu tedniku bode tako nizka, da bode mogel v vsako tudi borno kmetško hišo zahajati (20 kr. na mesec, 1 gl. 20 kr. za pol leta.) Kar se tiče obseška in pisave, bode list prinašal to, kar naše ljudstvo rado bere in kar mu je potrebno: zabavno in podučno berilo, kratke novosti iz vseh slovenskih krajev in kmetu razumljivo pisane zares podučne članke.

Tak list bode ustanovila neumorna delavnostna volja mož, ki so ga izdajati sklenili in mu podporo in ustanovne stroške dovolili — in pa posebno še živa potreba takega lista. Naš organ „Slovenski Narod“ nij v prvi vrsti namenjen za prosti narod, to je znano in naravno. Dnevniška bralca že kmet ne utegne. Izmed drugih slovenskih listov pak, ki na teden izhajajo, izvenemši „Soče“, ki za Goriško dobro izpolnjuje svoj nalog, nobeden drugi ne ustreza svojemu poklicu. Tu vidimo, da se mali tedniki, kakor „Gospodar“, „Glas“, „Novice“ itd., pečajo, skoraj izključivo z visoko pridigo in visoko politiko, ki ljudstvu niti razumljiva nij, in svoje prostore polnijo s polemiko, ki (da-si je izobraženim razumljiva), ljudstvu več škoduje, nego koristi, ker ga demoralizuje. Poleg tega še omenjena večina naših tednikov nema več čistega narodnega pro-

grama, temuč tlači vprašanja v narodno politiko, katera sploh v politiko ne spadajo. Zavoljo vsega tega se potreba takega lista po vseh okrajinah živo čuti.

Razume se, da bode ta novi list vse-skozi zagovornik zdravih načel napredka in vsestranske svobode, ter da ga bode tudi „Slovenski Narod“ duševno z vso svojo močjo podpiral. Gotovo ga bodo isto tako podpirali in med narod širili tudi vsi, zdaj že mnogoštevilni in vedno se množeci prijatelji našega lista.

Časopisje se imenuje s pravico šesta evropska velevalst. Pisana in tiskana beseda gre preko gor in dolin, zajde v mestne hiše in kmetске bajte, vzbudi speče duhove in najde tisočeren odmev v srcih in v razumu ter zatrosi seme, ki kali in raste in rodi dostikrat sicer tiho in neopazovano, a gotovo. V tej skrivnosti leži preimeniten pomen tiskane besede, vzvišen nalog novinarstva in velikanski pomen in vpliv njegov.

V tem zmislu bode tudi ta naš najmlajši sobojevnik na narodnem polju v prve vrste stopil.

In bode ob enem živ dokaz, da kljub temu, da nas je malo, da se žalibog moči med nami lomijo, vendar vse gre, ako je resne volje in delavnosti. Obe imamo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. junija.

Državna podpora za nižje duhovenstvo se bode tudi letos od ministra za nauk in kultus delila. Škofa sekovski v Gradcu in gornje-avstrijski v Lincu bodeta, kakor lani, branila se, prošnje duhovnikov

za podporo vladi izročiti. Oba namreč terjata, da se cela denarna svota, katera je namenjena njunim škofijam, izroči škofskemu ordinarijatu in ta da bi razdelil podpore med duhovnike. V to pa vlada neče privoliti, ker si misli ravno po teh podporah izrejati vladi vdano duhovščino.

Poljski judje bodo pri volitvah za državni zbor privikrat imeli svoj posebni volilni „Somer“ odbor. Pa že imajo strah, da bi nič ne opravili in iščejo zaveznikov zdaj pri Rusinih, zdaj pri Poljakihi. „N. F. P.“, ta podpirateljica židov, dela pogum poljskim judom, naj se ne dajo zmotiti niti preplašiti od poljskih listov. Poljakom je samo zato, da bi judom kaj malega obetali, v resnici pa nobenega poslanca ne privolili. „Dziennik poljski“ se zлага z zahtevanjem židov, da bi oni dobili nekoliko poslaniških sedežev, vendar sa ustavlja pretenziji, da bi se govoriti smelo o posebnem zastopstvu galskih židov.

Vnanje države.

Črnogorski knez Nikola I. se je podal pretekli teden iz Dunaja zopet v domovino. Z njim je šel tudi Hrvat Bogišić, ruski profesor v Odesi in izvrsten jurist, ki bode uredil novi črnogorski zakonik. Dunajčanom je bil črnogorski knez s svojo možato postavo in izvrstnim obnašanjem zelo všeč, kakor tudi njegova krasna supruga Milena, rojena Vukotičeva, katero so sploh le lepo orijentalno kneginjo imenovali. Tudi ruski car ga je bil vrlo prijazno sprejel.

Francoska narodna skupščina je v seji 15. junija potrdila volitev Rance v Lijonu. Ker je minister pravosodja Ernoul zahteval, da se Ranc kot nekdanji ud pariške komune dene v obtožni stan, je volila skupščina odsek, ki ima pretresavati vprašanje, ali bi skupščina to dovolila ali ne, ker je Ranc še za časa izstopil iz komune, in je ministerijalna gorečnost le reakcijski manever. Večina odseka je neki proti temu, da bi se Ranc sodniško preganjal. Iz vsega je razvidno, da monarhisti narodne skupščine niso edini, ter

Listek.

Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesni.

(Spisal prof. dr. Gr. Krek.)

I.

Med najvažnije publikacije, kar jih bode sploh „Matica slovenska“ kedaj izdala, smemo prištevati slovensko narodno duševno blago in v prvi vrsti narodne pesni, se ve da le, ako bode izdaja taka, da zadostuje zahtevam, katere stavi sodasna učenost na enake knjige. Ker je vse naše razumništvo prepričano o imenitnosti te stvari, se ne čudim, da se tu pa tam po časopisih, zdaj nekaj osorniške, zdaj zopet spodbujaje in svetovaje vzlasti čisto spominja Vrazove zbirke narodnih pesni, ki bode temelj in glavno gradivo knjigi, katero je matični odbor izdati sklenil, izročivši pisatelju naslednjih vrstic vredovanje s pristavkom, da se za 1873. leto, ako bode mogoče, za natis pripravi prva

knjižica. Ker se je pa v dotični seji želja izrekala, naj bi vredovalec časi kaj poročil o svojem delovanju in časopisne opazke več ali manj na isto stran merijo, si izprosim od slav. vredništva besede za nekoliko opomb, katerim utegnem o priličnem času še drugih dodati.

Ko sem se resno svojega posla bil lotil, mi je bila načelna misel, vse delo tako vrediti, da bode imelo drugo lice nego je ima obilica enakih proizvodov pri drugih, sorodnih narodih. Nič bi ne bilo laže, kakor v letu dni stopiti pred matične članove z debelo knjigo, v kateri bi se ne pogrešala nobena v dotičnih rokopisih se nahajajoča pesen, od četerovrstne poskočnice do najobširniše resne junaške. Mogoče da bi navadnega bralca ta po Koritkovem načinu sestavljena sodrga ozadovoljila, a drugo je vendar dobiti človeka, ki bi si drznil na tak proizvod, da nes podpisati kot vredovalec svoje ime, drugo tudi, to vsaj menim, dobiti društvo, pod kojega pokroviteljstvom bi mogla vgle-

dati taka knjiga beli dan. Trebalo je tedaj paziti na to, da bode izdaja kritična, ugajajoča na eni strani navadnemu bralcu, na drugi pa in vzlasti terjatvam, ki je stavi sedanji stan nauke na-njo. Da se pa to doseže, je treba ne le vstrajne delavnosti, ampak tudi več časa, nego bi se površno sodéč mislilo. To bode jasniše, ako se anticipando malo natančniše ogledamo po prihodnji knjigi ter se v glavnih točkah seznanimo z načinom njenega vredovanja.

Vedeti je treba, da se nahaja v St. Vrazovi ostalini na stotine narodnih pesni v 21 manjših ali večih zvezkih. Vrejeni niso zvezki po snoveh, ampak po zgolj zunanjih nagibih, kar vredovanje sila teži, a sprememb ne dopušča, ker bode treba zaradi kontrole rokopise v isti obliki zopet vrniti, v kateri so mi bili izročeni. Temu gradivu je še prirastlo nekaj v najnovejšem času nabranega narodnega blaga, vzlasti zopet pesni o zbirkah različnih nabiralecev, katerih imena tu naštevati ni niti mesto niti potreba. Te

da je prav lahko mogoče, da v kakem ugodnem slučaju republikanci zopet večino dobe. Tako posebno stari legitimisti očitajo sedanji vladi, da posnema Napoleona III. v korumpiranji javnega mnenja. Pa vlada si bode že kako drugače pomagala.

Italijanski državni zbor je začel razpravljati načrt o napravah za brambo Italije proti vnanjim sovražnikom. Razprave bodo neki jako zanimive in živahne, ker bodo poslanci pri tej priliki izjavili svoje svete o tej zadevi zelo različnih mislij. Omenjene naprave bodo stale kakih 150 milijonov frankov, in ker ta svota presega redni budget, zahteva minister Sella, da sme mesto dovoljenih 40 vzeti 70 milijonov frankov pri narodni banki na posodo.

Rattazijev pogreb v njegovem rojstnem mestu Alessandriji je bil velikansk. Udeležili so se ga ministri in drugi zastopniki vlade, poslanci in deputacije italijanskih mest, ter nad 40.000 ljudi. Povsodi se je videlo, kako spoštuje narod spomin za neodvisnost Italije tolikanj veljavnega moža.

Nemški zvezni zbor je v seji 13. junija potrdil vladni predlog zaradi prihodnje uredbe Elzasa in Lotaringije, ki ima stopiti v polnomoč od 1. januarja 1874 naprej. Predlog pride sedaj v državni zbor, kjer se bode rešil še v teku tega tedna. Vlada bi rada, da bi državni zbor rešil tudi postavo o izdavanju papirnatega denarja tekom pri-
čujoče sesije, kar se bode pa težko zgodilo. Ali so francoske milijarde že pošle? —

Nemški listi se zelo hudujejo zaradi izjave poznanskih Poljakov v „Birž. Ved.“, katero smo zadnjič omenili. Sicer pa smatrajo še zmirom Bismarka kot svojega mesija, ki jih bode rešil vseh sedanjih in prihodnjih nesreč. Če se le niso zmotili! Nemški „dusel“ postaja zares uže dolgočasen. —

Turški minister mornarstva Riza paša je odstopil. Ker je ta ministerijalni odstop na Turškem letos menda ravno 999ti, nas ne iznenadi. Želeli bi pa bilo, da pride vlada krasnega balkanskega polotoka uže enkrat v sposobnejše roke. Vsaj znani pregovor pravi, da kamor Turek stopi, še trava več ne raste. Resničnost njegova se lahko opazuje pri vsakej priliki.

Dopisi.

Iz Závca 15. junija [Izv. dop.] Tudi pri nas smo vsi narodnjaki zavzeti edino le za naš stari narodno-slovenski program, in ne maramo za nobenega novega, in protestujemo, da bi nas vodili tisti „rechtspartei-lerji“ ki so se zdaj siliti začeli. — Deželni šolski

svet je z dopisom ¹¹/₃ t. l. šte. 1117 dovolil razširjenje naše šole v trirazredno. — Deželni odbor je pa z noto od 21. febr. t. l. učiteljske plače nakazal. — Četrti razred je nam potem obetan, ako bode po osnovanji šole v Petrovčah še dosti otrok ostalo. — Vsled sklepa občinskega zbora se bode zdanja šola po prezidanji povečala in so stroški za to že zagotovljeni. — Da naše šolstvo tako dobro napreduje, zahvaliti se imamo mnogo g. dr. Tarbauer-ju, našemu vrlému županu, ki je povsod prvi, kjer gre za blagor naroda.

V Grižah razsajajo koze ali osepnice. Za to je bila tam šola že 15. maja zaprta. Pri nas smo se te bolezni do zdaj še ognili.

Iz podgradskega okraja v Istri, 14. junija [Izv. dop.] Veseli nas, da vidimo vsaj nekaj krabih borilcev za boljšo prihodnost našemu milemu narodu slovenskemu. Posebno nas veseli, da ste postavili in osnovali centralni volilni odbor v Ljubljani za vse Slovence, katerega tudi mi istrski Slovenci za pravega spoznamo. Kajti tukaj v Istri nemamo nobenega političnega središča, in nikogar, da bi nas vodil, kadar je treba kaj za narod storiti, posebno v volilno borbo iti. Posebno sedaj nastajajo vzlasti važni časi, da delamo zložno in pogumno na narodnem polji. Kmalu bode došel oni čas, ko bode trebalo stopiti na volilno bojišče, ter voliti iz naše srede narodne poslance v državni zbor.

Zatorej moramo mi istrski Slovani gledati, da bomo poslali dva poslanca v ta zbor. Le dela in odločne volje je treba, da bomo pri prihodnjih volitvah kaj izdatnega opravili.

Hvala bogu po Istriji imamo zmirom več odličnih rodoljubov. Nadžupane imamo take, da so vrlji in vneti Slovenci, vneti za slovenski napredek. Ti in drugi rodoljubi bi morali stopiti s pomočjo centralnega volilnega odbora v akcijo in takoj ustanoviti okrajne volitvene pododbore za Istro, kakor se je to že storilo in ustanavljalo po drugih krajih na Slovenskem. — Trebalo bi sklicovati večkrat tukaj pa tam na odličnih mestih shode in razodeti našim ljudem pomen prihodnjih volitev. Mislim, da nam bode prav rád pomagal slovenski centralni volilni odbor. (Gotovo. Ur.)

katerih se pri nas na cerkvenih shodih in po božjih potih kot navrhek na vsakovrstne slaščice prilepljene največ spravi med čitajoči kmečki svet. —

Naj nikdo teh opazek ne razume napačno in vzlasti naj se ne stavi moja razsodba v kakoršno koli dotiko z nabiraleci naših narodnih pesni. Nabiralec za to odgovorne storiti, da njihov trud nij v pravi razmeri k nabranemu gradivu, bi čisto neopravičeno bilo. To omenivšemu mi pa tudi ne bode nihče za zlo vzel, ako naravnost izrečem mnenje o predmetu, katerega smo se mimogrede dotaknili. Kakor namreč, bi kratko ponavlja je opazil, visoko cenim trud nabiranja, kakor sovsem priznavam ovire, katere je nabiralcem pri njihovem poslu premagati, vendar mi nij mogoče prikrivati, da najnovejše, vsled „matičnega“ poziva vzbujene zbirke nikakor ne dosežejo, posebno ne kvalitativno, v Vrazovi ostalini navrhovatega narodnega blaga. Kje so temu iskati uzroki, bodem skušal kasneje pokazati; poprej pa naj bode povedano, kar je v najoži dotiki s

Rekel sem že, da imamo večino narodnih nadžupanov. Na primer moža, kakor na novo izvoljena gospoda nadžupana: Franc Sabič v Podgradu in Romuald Zupančič v Matariji sta precej dva iskrena Slovenca in vrla rodoljuba, sposobna za predsednika pododborov. Gospodje rodoljubi! Stopimo zložno na volitveno bojišče, ker pripravljati se je treba že zdaj, da ne bomo kasneje rekli, da smo prepozno začeli. Dovolj časa smo zdihovali: oj uboga in tužna Istra! Zdaj je čas, da delamo, potem bomo poslali izmed našega kmetskega posestva za Istro dva slovenska zagovornika na Dunaj, — da bosta potožila naše nadloge in terjala pravice, katerih nam nečejo dati, da si nam gredo.

Občni zbor dramatičnega društva

v Ljubljani je bil v nedeljo 15. junija. Zbralo se je bilo okolo 35 udov in glasov je bilo zastopanih 56.

Prvosednik g. Graseli odpre zbor z govorom, v katerem naglasuje, da smemo zadovoljni biti z vspehom delovanja tega narodnega društva. Kar se je dalo v naših razmerah storiti, to se je storilo. Od ene strani se je društvu podpora dozdej odtegovala, upajmo da bode le-ta odslej bolj vsestranska, ker delo, ki si ga je društvo naložilo, more spešno izpod rok iti le, ako nas podpirajo vsi narodni krogi.

Tajnik g. Nolli poroča o delovanju dramatičnega društva v letu 1872. Poročilo se glasi:

„Akoravno se je vsled neugodnih tiskarskih razmer tisk po društvu izdavan „Slovenske Talije“, zakasnil in se je družabnikom še le letos mogla poslati „Slovenska Talija“, odmenjena za peto društveno leto, ter se bodo zaostale knjige za šesto društveno leto izvršile, kakor hitro bode to mogoče, se mora reči, da je bila delavnost društva tudi v pretečenem letu prav srečna in vspešna gledé gledaliških predstav, katere je dajalo društvo.

Prava dramatična učilnica se sicer, pri pičlem finančnem stanju društvenem, tudi v preteklem letu nij mogla ustanoviti, vendar se je storilo za poduk igralnih moči v deklamovanji, igranji in petji, kar je bilo mo-

predmetom, o katerem se nam je tu izjaviti. (Dalje prih.)

Plašč.

Obraz iz uradniškega življenja v Petrogradu. (Ruski spisal Nik. Vas. Gogol; poslovenil L. Gorénjec-Podgoričan.)

(Dalje.)

Nekoliko dnij po tej smrti je v njegovo sobo prišel uradni sluga z naročilom, da bi takoj prišel v uradnico, da ukazuje prvostojnik. Ali sluga se je moral vrniti s svojim sporočilom; prinesel je vest, da Akakij Akakjevič ne more priti, in vprašanju: „zakaj ne?“ — odgovoril je: „I nu, zakaj ne? zato ne, ker je umrl, štiri dni je uže tega, kar so ga pokopali.“ Tako so v uradnji izvedeli Akakija Akakjeviča smrt, in uže drugega dne je na njegovem mestu sedel nov uradnik, veliko večje rasti, in nij črk stavil tako po konci, temuč veliko bolj po strani in krivejše.

Ali kedo bi mogel verovati, da to nij še vse o Akakiji Akakjeviči, da je bilo nje-

zbirke imajo razen Volčičeve, ki pa ne hodi povsod v poštev, le malo novega a tudi staro je često tako, da se človeku nehoté vriva misel, da národna pesen usiha in ljudstvu danes že nenavadno brzo iz spomina uhaja. Le redko naletiš na proizvod, [ki bi nasproti Vrazovi recenziji bil bolj dovršen; navadno so kakor slaba kopija proti živemu originalu. Čuditi se je tudi, da so daljše pesni v njih redke in da drobiž sovsema prevlada. Pa ko bi bil drobiž vsaj dober! Ko bi bil n. pr. tak kakoršen je v dobro poznani Erbenovi zbirki čeških národnih pesni, ali tudi za neke stopinje slabši —, a to ni. Ne le, da so v estetičnem oziru skoro brez veljave, posvetijo še prav rade v take od-delke národovega življenja, kjer je figovega peresa najboljše treba. Nazori, ki so tu izraženi o družinskih, človeku svetih rečeh, dalje o predmetih, kateri so govorici navadno nepristopni itd., so tako surovi, da me obhaja misel, da niso národova lastnina, ampak proizvod tiste pesniške šole med Slovenci, ki je s svojim duhom zakrivila pesni,

goče; da ne brez uspeha, kažejo slovenske predstave preteklo gledališke sezone.

Igralo je društvo v zimskem času po štirikrat na mesec in napravilo v gledališki sezoni 28 gledaliških predstav, katerih predzadnja je bila blagodejna, kajti ves dohodek odločilo je društvo za nagrobna spominka umrlih slovenskih pisateljev Šimona Jenka in Valentina Mandelca. Za Valentin Mandelčev spominek je prevzelo društvo tudi nabiro novcev in storilo potrebne korake, da se spominek skoraj postavi. Po končanej sezoni pa je napravilo društvo še eno blagodejno predstavo, katere dohodek je odločilo za stavni fond „Narodnega doma“ v Novem mestu.

„Vseh slovenskih predstav v gledališči je bilo 34. Razun teh sodelovale so posamezne igralne moči pri besedah čitalničnih in pri Sokolovskih večerih in pri enem koncertu v gledališči. — Tudi v preteklem letu si je društvo omislilo nekoliko potrebne garderobe ter pomnožilo dramatično knjižnico z dobrimi dramatičnimi deli, katera so se uvrstila v pretekli sezoni v slovenski gledališki repertoar. Knjižnica šteje 130 slovenskih igrokazov v rokopisu, 69 tiskanih, skupaj 199, partituro, operet in spevoiger pa 36. Domoljubom, kateri so po darilih pomnožili društveno garderobo in knjižnico, naj bode izrečena prisrčna hvala. — Družabnikov število se je le malo pomnožilo, pristopilo je novih podpornih udov 19, odstopilo 6, umrlo 6. Po tiskanem imeniku je družabnikov 337, namreč 2 častna, 16 ustanovnikov, 319 podpornih in igralnih. Med igralci je bilo angažiranih 9, ostalim so se odločevale nagrade. Brez nagrade je sodelovalo 5 igralnih moči, katerim naj bode izrečena posebno srčna zahvala. Denarno podporo je dobilo društvo od veleslavnega deželnega zbora kranjskega po odločeni subvenciji v znesku 2400 gld., katero je sprejelo v treh obrokih po 800 gld. Ker je društvu le s to podporo mogoče bilo, izvrševati svoj namen po gledaliških predstavah, gre veleslavnemu deželnemu zboru za pospeševanje društvenih namer največja hvala. — Po smrti je izgubilo društvo 6 družabnikov, katerim naj bode ohranjen blag spomin; ti so: Kranjec Leopold, Pegam Franjo, Uranič Juri, Valenta Franjo, Več Ferko in ustanovnik baron Cois

Anton. — Za prihodnjo gledališko sezono prosilo je društvo za pravico igrati šestkrat na mesec, a ta prošnja se po slavnem deželnem odboru društvu nij izpolnila, temuč dobilo je le pravico, igrati štirikrat na mesec, kakor doslej. — Društveni odbor je po želji mnogih prijateljev slovenskega gledališča poprijel inicijativo, da se ustanovi slovenski podporni gledališki komite, katerega glavna naloga bi bila, sposobne moči slovenskega gledališča podpirati v poletnem času ter jih tako ohraniti narodnemu zavodu ob enem pa izuriti kolikor mogoče novih igralnih moči, ter je storil v tej zadevi potrebne korake. — Za prihodnjo gledališko sezono pripravil je odbor že več novih igrokazov in spevoiger in se je tudi posvetoval ter v dogovor spravil z dotičnimi osobami zaradi osnove poletnega gledališča (arena), katero podvzetje se utegne kmalu uresničiti. — O denarnem stanju društva bode poročal gospod blagajnik, kakor tudi o stanju društvenega premoženja, katero je razvidno iz inventarja, pohištja, knjižnice in garderobe. — Lanskega leta društvene račune sta pregledala in potrdila voljena pregledovalca g. Hribar Ivan in g. Trdina Jakob. — Da si pridobi „Dramatično društvo“ novih podpornikov in izdatnejše materialne podlage, se je obrnil društveni odbor do mnogih slovenskih domoljubov s prošnjo, da prestopijo v vrsto ustanovnikov, do družih pa, da pristopijo društvu kot podporni družabniki, ter se nadeja, da ta poziv ne bode ostal brez uspeha, ker le z vsestransko dejansko podporo slovenske inteligencije bode mogoče, da napreduje naše za razvoj slovenskega naroda gotovo važno društvo, ter da si ohranimo zavod, kateri je bil z velikim trudom ustanovljen, za katerega daljni razvoj bi moralo mar biti vsakemu domoljubu.“

Po tajnikovem sporočilu poprime zopet besedo g. prvosednik in izreka zahvalo deželnemu zboru kranjskemu za izdatno podporo (Navzoči se vzdignejo v znamenje soglasenja). Ravno tako izreka zbor zahvalo igralnim močem, ki so sodelovale pri predstavi za novomeški „narodni dom.“ — Na dalje omenja prvosednik, da nam je smrt vzela letos dva ude: blagega podpornika vseh slovenskih društev, barona Cojza in

Leop. Kranjca, ki je bil tudi med pisatelji dramatičnega društva, ter predlaga naj se navzoči s sedežev vzdignejo v znamenje sožaljenja, kar se zgodi. Blagajnik g. Žagar poroča o denarnem stanju društva. Poročilo njegovo se glasi:

„Predno začnem svoje poročilo o dohodkih in stroških za preteklo društveno leto, o proračunu za tekoče leto in o stanu premoženja konci aprila 1873. l., naj mi bode dovoljeno slavnemu zboru na kratko omeniti, da je naše finančno stanje sicer slabo, vendar ne tako obupno, kakor bi komu utegnilo dozdevati se na prvi mah. Resnica je, da sem bil primoran vsled silnih stroškov skleniti račun ravnokar minulega društvenega leta s primankljajem, ter da so društvena pasiva zbog nemilih okoliščin narasla na skoraj 900 gold., tedaj blizu za 400 gold. višje nego lansko leto in da naposled kaže vestno po faktičnih nasledkih sestavljeni proračun strahoviti primankljaj 4668 gold. 23. kr. Vendar pak nam nij še obupati, kajti med dohodke proračuna nij sprejeta podporna svota veleslavnega deželnega zbora kranjskega, katera je znašala preteklo leto, kakor je omenil že g. tajnik, 2400 gold. in katere se je nadejati društvu tudi v prihodnji gledališki sezoni, ako ne v večjem, vsaj v enakem znesku. Med društvena aktiva spadajo tudi zaostali letni doneski družabnikov v znesku 492 gold., kateri so tako neprimerno narasli, ker se je tisk društvenih knjig za celo leto zakasnil. Ako tedaj te dve svoti odštejemo od prej omenjenega primankljaja, kaže se nepokrit znesek 1700 gld. 33 kr., ki se bode menda tudi dal poravnati, in sicer v prvi vrsti z obilnišim pristopom novih ustanovnih in podpornih družabnikov (v kateri namen je naše društvo vže minoli mesec razposlalo nad 500 vabilnih pisem na najodličnejše rodoljube vse Slovenije), potem po najbolj varčnem gospodarstvu pri društvenih predstavah v deželnem gledališči in končno po prihranjenju pri posameznih, semtertje zaradi okroglih števil, nekoliko višje postavljenih točkah proračuna za društveno leto 1873/4.

„Zato končno pred vsem apeliram na rodoljubno slovensko razumništvo, naj se zedinjenimi močmi to dela, da dovede našemu

govemu življenju odločenih še nekoliko nemirnih dnij po smrti, kakor na nagrado njegovega osamelemu življenju! Ali tako je bilo to, naša uboga povest bode imela nenavadno čuden konec. Po Petrogradu se je bila nenadoma raznesla vest, da je pri Kalinkinem mostu in še dalje od njega začel po noči v osobi rajnkega uradnika prikazavati se mrtvec, ki baje išče nekov posili vzeti plašč in zato vsakemu brez vsakojakega ozira na stan in čest s hrbta vleče plašč z mačjim ali bobrovim ovratnikom, kožube — podložene z drevesno volno, z leverčiji, lisičiji in medvedjimi kožami, s kratka: vsakovrstno kožuhovino, katero koli so si ljudje odbrali, da lastno kožo pokrivajo z njo.

Eden uradnikov je sam s svojimi očmi videl mrtveca in takoj poznal Akakija Akakjeviča. Ali to mu je nagnalo tak strah, da je na moč začel bežati, zato nij mogel dobro pogledati ga, to pa je videl, da mu je požugal s prstom. Z vseh strani so zmirom prihajale tožbe, da preti nevarnost, da se utegnó hrbti do dobrega prehladiti — in

boci, a ne le čestnim (titularnim), temuč tudi dvorskim svetnikom, ker jim prikazen po gosto raztrga plašče. Policija je ukazala, da morajo vjeti mrtveca, kakoršnega mogó, ali živega ali mrtvega, in po moči resno kazniti ga, drugim duhovom na strah, a to bi se skoro bilo posrečilo.

Budočnik na Kiruskinej ulici je mrtveca uže držal za život prav o zločinu, ko je poskušal, kako bi gorak plašč strgal z nekega bivšega vojaškega godca, ki je svoje vojaške dni piskal na sviralco (flavto). Zate ga je bil za život in s krikom poklical svoja tovariša, katerima je ukazal, naj ga držita, sam pa je urno segnil v črevelj, da je iz njega vzel rožiček s tobakom, ter malo očvrstil svoj uže šest potov v življenju zmrzli nos. Ali tobak je bil takov, da ga ni mrtvec nij mogel strpeti. Jedva je bil budočnik s prstom zadela desno nosnico, nasul ga je v levo roko pol pesti: mrtvec je bil kihnil silno, tako, da je vsem trijem do cela zaprašil oči. Ko so vzdignili roke in otirali si oči, v tem je mrtvec zginil, in nij ga bilo

več ni sluha ni duha, da sami nijso znali, ali so ga res imeli v pesteh, ali ne. Po tem dogodku so se budočniki (policaji) mrličev bali tako, da se nijso upali prijemati ni živih ljudij, le od daleč so kričali: „Hej, ti, beži dalje!“ — Mrtvi uradnik se je začel kazati tudi za Kalinkinim mostom in strah delal vsem bojezljivim ljudem.

Pa do cela smo zabili znamenito osobo, katera je vlastno, neogibno kriva čudnega obračaja tej sicer do cela pošteni povesti. Najpopreje pravičnost zahteva, da povemo, da je znamenita osoba precej po odhodu ubogega ozmerjanca Akakija Akakjeviča počutila nekaj usmiljenju podobnega. Sočutje jej nij bilo neznano, v njenem srci je živelo mnogo dobrih čutov, katerim je „čin“ jako čisto prepovedal, da se nijso smeli ojaviti. Ko hitro je stari prijatelj bil odšel iz kabineta, takoj je zamislila se v osodo ubogega Akakija Akakjeviča, ki nij bil strpel uradnega pokrega.

(Konec prih.)

društvu obilo novih podpornih sil, da bomo s časoma dospeli do ugodnejšega finančnega stanja in da nam bode sploh mogoče, narodno gledališče, ta vsacemu omikanemu narodu neobhodno potrebni in pri nas s tolikimi žrtvami ustanovljeni zavod tudi v prihodnje častno vzdržavati,

Skupni dohodki 8274 gold. 11 kr. v gotovini, 1500 gold. v dolž. pismih; skupni stroški 8303 gold. 34 kr.

Proračun za l. 1873 kaže 4481 gld. v gotovini in 1500 gld. v dolžnih pismih dohodkov ter 9149 gld. stroškov. Torej primankljaj 4668 gld. — Stan saldo premoženja znaša: 3447 gold. 49 kr.

Ker se nihče ne oglasi k besedi o blagajnikovem poročilu, konstatira predsednik, da je zbor poročilo na znanje vzel.

Za pregledovalca računov se izvolita gg. Ernest Širca in Oblak.

Potem se voli novi odbor. Izid volitve smo priobčili že v včerajšnjem listu.

Pristavimo še, da so bile volitve skoro enoglasne.

Domače stvari.

— (Koncert.) V četrtek 19. t. m. zvečer napravi gospa Dragoila Odi, pevinja in igralka dramatičnega društva, pred svojim odhodom s prijazno pripomočjo slovenskih gledaliških igralcev in vojaške godbe koncert pevskega in deklamatoričnega, ter komičnega zadržaja. To, in da se prijazno od marljive igralka in pevke poslovimo ter lepo vreme, naj privabi prav obilno občinstvo. Natančni program se bo pravočasno naznanil.

— „Vipavski Sokol“ je imel 15. t. m. občni zbor. Nadopolnil se je odbor, volili poveljniki in 2 odseka za oskrbovanje posameznih točk blagoslovljenja zastave, katero bo na sv. Peter in Pavla, (dan na obletnico taborja.) Za zdaj toliko na znanje gg. družbenikom, da se pripravljajo. Načrt programa blagoslovljenja zastave enkrat prihodnjič.

— (Ljutomerska čitalnica) napravi v nedeljo, 22. junija ob 4 popoldne pri sv. Križi, na travniku gospe Zadravec (gpda Hrastovec-a) veselico (izlet), h kateri so vljudno vabljeni gg. družabniki in drugi prijatelji Slovencev. Program je sledeči: 1. Govor. 2. Deklamacije. 3. „Svoje glavneži“, vesela igra. 4. Petje. 5. Tombola. 6. Godba in ples. — Odhod iz Ljutomera ob 2 popoldne.

— (V Sežani) se je ustanovila telegrafska postaja.

— (Od Trebnjega) ob cesti v Novomesto, Kostanjevico, Samobor, do ogerske meje je dovoljen nov telegraf.

— (Iz deželnega šolskega sveta kranjskega.) V seji 29. maja so bile sledeče stvari na vrsti: 1) Protokol okrajnega šolskega sveta novomeškega glede topliške šole — se je kot nepopolen vrnil; 2) akti o ustanovitvi dvorazredne ljudske šole v Borovnici se ministerstvu predložé s prošnjo za zidajnsko podporo; 3) vsled poročila okrajnega šolskega sveta litijskega o ustanovitvi dvorazredne šole v Šmartnem se naroči izdelanje stroškovnega operata; 4) več šolam se denarna pomoč iz deželnega normalnega fonda dovoli.

— (Požar.) V pondeljek ob 5ih zvečer je začelo goreti v Ježicah blizu Ljubljane. Plamen se je strašno naglo razširil in vpepil 10 poslopij.

Razne vesti.

* (Nov list.) Štirideset poslancev levice ogerskega državnega zbora je pri poslancu Simonyi-u imelo posvetovanje zaradi izdave magjarskega lista za svojo stranko. Sklenili so, kapital v 300.000 gld. (!) v delnicah po 50 gl. izdavat, s katerim bodo ustanovili svoj politički organ. Drugod se dnevniki ustanovljajo brez kapitala, pa se terja od njih, da bi stali v eni vrsti z žurnali, katerim so na stotisuče goldinarjev na razpolaganje.

Tržna poročila.

— Iz Pešte 15. junija. Samo početkoma preteklega tedna smo imeli jasno, pa vetrovno vreme; sicer pa nobeden dan nij bil brez deža in tudi od hudour se sliši iz raznih krajev. To mokrotno vreme hudo škoduje vsem poljskim pridelkom in dan na dan se nam kaže slabše upanje na obilno žetev. Seno se ne da spravljati zaradi deža, ravno take sitnobe smo imeli z repico. Sploh se bo žetev za dva tedna zamudila. Rja dela veliko škode in skoraj plašni gledamo v prihodnost, ker nam bo menda letos treba žito uvažati, mesto da bi ga izvaževali. Vendar žitna kupčija nij živahna, ker pomanjkuje žita v zalogah. Nekoliko mlinov je že moralo vsled tega delo ustaviti. Pšenica se je zopet za 20 do 25 kr. podražila; v klasji meseca septembra, oktobra je poskočila od gl. 6.35 na gl. 6.75, pa je proti koncu tedna zopet padla, ker so prišla ugodnejša poročila o stanju na polji. Tudi reži je malo na prodaj, še manj pa ječmena. Turšica je poskočila za 30 do 40 kr. Moke za kruh so priljubljene, pa mlinarji pogrešajo žita; s finimi mokami pa je slaba kupčija. Fini otrobi so cent po gl. 3.50, slabi po gl. 2.60. — V ovčjih volnah se je pričela živa kupčija; privažalo se je 1400 centov po gl. 95 do 103.

— Iz Dunaja 15. junija. Pretekli teden so se žitne cene precej vzdignile. Čudno je, da letos spekulanti raztrošajo poročila, da letos slabo kaže na poljih in tako vedno višje cene delajo; v tem ko gospodarji zmiraj trdijo, da letina nij tako slaba kakor jo razvpijejo, ampak da je upanje na srednjo letino. Kupčija se pa suče najbolj okolo žita, ki je še v klasji, kajti efektivnega blaga je tako malo prišlo na trg, da lastniki terjajo

cene, od katerih še nij bilo slišati. Avstrijski mlinarji bodo tedaj storili, kakor peštanski in delo ustavili, dokler ne pride novo blago. Žitni trgovci so pri pšenici za 1 gl. višjo ceno zahtevali; za gotovi denar pa so se s 35 do 40 kr. zadovoljili. Prodalo se je 25.000 vaganov, colni cent po gl. 8.50 do 9.25 (!). Reži se je malo prodalo, vagan za 40 do 45 kr. dražji, po gl. 5 do 6. Turšica je colni cent po gl. 3.75. Od mok so se črne za kruh dobro prodavale, po belih in finih pa se je malo popraševalo.

— Iz Londona se piše 7. junija: Vreme jo neugodno, hladno in deževno. Setve se pa kažejo zdrave in krepke, samo da smo v vegetaciji vsled hladnega časa za tri tedne proti navadnim letom zadaj. Sena ne bo dosti. Tudi iz drugih dežel se poroča, da setve dobro kažejo, zlasti v Chili, Kaliforniji in severno-amerikanskih državah. Samo iz Avstro-Ogerskega slišimo, da tam slabo stoji.

Tuji.

16. in 17. junija.

Evropa: Černe iz Tomaja. — Alprone z gospo iz Trsta. — Umek iz Bleda.

Pri Elefantu: Šlehter z bratom — Kitzbühl. Breharik iz Monakovega. — Gruber iz Maribora. — Šobar iz Trsta. — Aiholzer iz Pariza. — Verderber iz Bleda. — Vicentini, Demšer, Deisinger iz Loke. Knez Salm iz Celja. — Bošeta, Puš iz Gradca. — Linhart, Skomilov iz Dunaja. — Denišer iz Železnikov. — Steger iz Pasova. — Vaon iz Ipave. — Lengyel iz Kaniže. — Hüblbauer iz Monakovega. — Stenger iz Trsta. — Accurti, grofica Griti iz Benetk. Rahini z grofco in družino iz Turina.

Pri Malič: Kastner, Haiman, Wagner, Rohn, Hok, Mataska, Renker, Granthstäter, Frönl, Elleih, Lininger iz Dunaja. — Koster iz Berlina. — Norenberg iz Iserlona. — Mikuš iz Brežic. — Caiwald iz Trsta.

Pri Zamorec: Habit iz Ljubljane. — Marija Perc iz Novega mesta. — Thym, Bonsak iz Gote. Blaš Helena iz Žabnice. — Kocina iz Loke. — Polak iz Loke.

Trgovsk učenec

slovenščine in nemščine zmožen, ki je saj 4. normalno šolo izvršil, se sprejme v specerijski in železninski štacuni.

Natančneje se izve pri (154—3)

Administraciji „Slov. Naroda“.

Dunajska borska 17. junija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gld. 50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	50
1860 drž. posojilo	101	—
Akcije narodne banke	989	—
Kreditne akcije	270	—
London	112	60
Napol.	8	99
C. k. cekini	—	—
Srebro	112	—

Krojaška asocijacija v Ljubljani.

Krojaška asocijacija v Ljubljani.

Počastimo se, čestitemu p. n. občinstvu s tem naznanjati, da je naš dosedanji vodja, gospod **Franc Zark** iz našega opravilstva izstopil, in da smo gospoda **Anton Meršol-a** za vodjo in zastopnika naše firme izvolili.

Dovoljujemo si, čestitemu p. n. občinstvu to spremembo z zagotavljanjem naznanjati, da bomo tudi zanaprej vsa blagovljna naročila natančno, solidno in po najnižjih cenah izvrševali.

S spoštovanjem

Udje

krojaške asocijacije.

(159—1)

Krojaška asocijacija v Ljubljani.